

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > דרשות 085 דיבור עם השם תשעג

דרשות 085 דיבור עם השם תשעג

כל מקום במגילה שנאמר המלך - הכוונה למלך מלכי המלכים

חז"ל אומרים שבכל מקום שנאמר במגילה בסתמא 'מלך', הכוונה היא למלך מלכי המלכים הקב"ה. [\[1\] ותדבר לפני המלך](#) (אסתר ח, ג), והרי שאסתר דיברה לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה. אסתר הייתה בפניו של המלך אחשורוש, וכשהיא אומרת (שם, ה, ד): ותאמר אסתר אם על המלך טוב יבוא [המלך והמו](#) [2] היום אל המלכה אשר עשיתי לו, היא מתכוונת למלך מלכי המלכים הקב"ה, ולא למלך אחשורוש [אא"כ נאמר להדיא 'המלך אחשורוש']. נמצא שאסתר מזמינה את מלך מלכי המלכים הקב"ה לסעודה עם המן הרשע.

אסתר דיברה לפני הקב"ה ולא לפני מלך בשר ודם

כאשר אסתר דיברה לפני מלך בשר ודם, היא בעצם דיברה אליו יתברך שמו. כאשר אדם עומד בתפילת העמידה ומדבר, הדין הוא שצריך להרגיש שהוא עומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה. אבל כאשר הוא עומד בשאר חלקי התפלה, או שהוא עומד בשאר כ"ד שעות ביממה, אין דין להרגיש שהוא עומד לפני ממל"ה הקב"ה.

ואמנם, אע"פ שבשאר היום כולו אין חיוב דין להרגיש שהאדם עומד לפני הקב"ה, אבל צורת החיים הפנימית היא, כמו שהרמ"א מתחיל את דבריו בתחילת שו"ע או"ח, שמביא את הפסוק "שוייתי ה' לנגדי תמיד", ואומר שהאדם צריך להתבונן שהוא לא נמצא בביתו, אלא נמצא בבית מלך מלכי המלכים הקב"ה, והרי שאין תנועת האדם שיושב בביתו כתנועת האדם כשיושב בבית המלך. וזהו חלק אחד. אבל עדיין האדם יכול לשבת בבית המלך, אבל הוא מדבר רק עם המלך בשר ודם שנמצא שם.

משל למה הדבר דומה, האדם יושב בביתו של המלך ומדבר עם השר ולא עם המלך. המדרגה שמבוארת ברמ"א, זו מדרגה של אדם שהיכן שהוא יושב הוא תמיד יודע שהוא נמצא לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה. אבל יש מדרגה נוספת, והיא, עם מי האדם מדבר. אפילו שהאדם יודע שהוא נמצא בבית הקב"ה, שכל העולם כולו מלא משכינתו ית"ש, והוא נמצא לפניו ית"ש, אבל עדיין הוא מדבר עם מי שעומד לפניו ולא עם הקב"ה. רק כאשר האדם מדבר בתפלה, הוא מדבר עמו ית"ש, אבל כאשר הוא עומד בשאר יומו, אפילו אם הוא מכיר שהוא נמצא בבית המלך, אבל בפועל הוא מדבר עם מישהו אחר.

באסתר נאמר (שם): ותדבר לפני המלך, יבוא [המלך והמו](#) [2] היום אל המלכה אשר עשיתי לו, ובעיני בשר ודם זה נראה שהיא מדברת עם המלך אחשורוש, אמנם, האמת היא שכשהיא אומרת 'המלך' היא מתכוונת אליו יתברך שמו.

ולואי שיתפלל האדם כל היום - ביאורו

ר' יוחנן במסכת ברכות (כא:) אומר: 'ולואי שיתפלל האדם כל היום', והדברים צריכים ביאור, אם האדם יתפלל כל היום אימתי ילמד, וכן שאר מלאכתו אימתי תיעשה. אפילו חסידים הראשונים לא התפללו כל היום כולו, אע"פ ששהו שעה לפני התפלה ושעה אחרי התפלה, בסה"כ הם התפללו ג' שעות. כל אדם ממוצע מתפלל ביום בין שעה לשעתיים, וחסידים הראשונים הפליגו והתפללו שלש שעות, והשהייה לפני ואחרי לקחה יותר מזמן התפלה עצמה.

ועוד יש להבין, הרי לכאורה זו לא כוונת הבורא בבריאת האדם שיתפלל כל היום כולו, שהרי העולם עומד על שלשה עמודים, תורה, עבודה, שזוהי עבודה שבלב שהיא תפלה, וגמילות חסדים. ואם-כן, חוץ מהעמוד שעליו עומד העולם שהוא עבודה-תפלה, העולם עומד גם על עמוד של תורה וגמ"ח.

אמנם כאשר חז"ל מגלים לנו את צורת חייה של אסתר, שבכל מקום שנאמר במגילה 'מלך' בסתמא הכוונה למלך מלכי המלכים הקב"ה, הרי שנתגלה לפנינו צורת חיים שכולה היה באופן שכל הדיבורים שדיברה במשך כל היום היו עם בורא עולם.

הרי לנו שני מדרגות: יש מדרגה שהאדם חי נוכח פני ה', ויש מדרגה שהאדם מדבר לאורך היום כולו עם בורא עולם. יתכן שהאדם מדבר עם בורא עולם אבל הוא לא מרגיש שה' נמצא לפניו, ויתכן שהאדם מרגיש שהוא נמצא לפני ה' ברמה מסוימת, אבל הוא לא מדבר עם ה', הוא נמצא עם המלך אבל מדבר עם אחרים.

כמה זמן האדם מדבר ביום עם הקב"ה

נבוא ונבדוק את סדר יומו של האדם, מתוך כ"ד שעות ביממה, כמה זמן מתוך היום האדם מדבר עם בורא עולם. אם האדם אומר למשל פסוקי דזמרה, אין הכרח שבכך הוא מדבר עם בורא עולם, אלא הוא משבח ומפאר ומרומם את הקב"ה. חז"ל אומרים (מ"ר נח, לב) שמקצת שבחו של אדם אומרים בפניו, אבל כל שבחו לא אומרים בפניו, הרי שלא צריך לעמוד בפני הדבר כדי לשבחו. האדם יכול לומר את כל פסוקי דזמרה, אבל הוא לא מדבר עם בורא עולם, אלא הוא משבח את בורא עולם.

אם האדם יבדוק בדיקה אמיתית כמה זמן ביום הוא מדבר עם בורא עולם, הוא יגיע בקושי לכמה דקות ביממה. וגם שכבר כביכול הוא מדבר עם בורא עולם בתפילת י"ח, ואומר בלשון נוכח 'אתה קדוש, אתה חונן וכו', אבל פעמים שמחשבתו נמצאת במקום אחר. ואפילו אם מחשבת השכל נמצאת במה שהוא אומר, בפירוש המילים, אבל לא מוכרח כלל שהוא מרגיש את הבורא עולם נוכח לפניו אע"פ שאומר 'אתה'.

אדם יכול לכתוב מכתב לחבירו ובתוך דבריו הוא כותב 'אתה אמרת לי אתמול ש...!' אבל שהוא אומר 'אתה' הוא איננו מרגיש שהוא מדבר עם חבירו. ואחר-כך הוא שולח את המכתב שיגיע רק כעבור ג' ימים למקום השילוח. כך האדם יכול לומר 'אתה' לקב"ה ולא להרגיש שהוא מדבר עמו ית"ש.

צורת החיים האמיתית והפנימית, שגם נגלת אצל אסתר המלכה, שהאדם משוחח עם בורא עולם כסדר. בדורנו מאד קל להתרגל לכך, הרי בני אדם רגילים לדבר בקומם, בשכבם, בלכתם בדרך, בכל מקום מדברים.

הסיבה שבדורנו נתגלו דיבורים רבים במשך כל היום כולו

נבאר את סיבת הדבר שבדורנו נתגלו המון דיבורים במשך כל היום כולו. כולנו מצפים לביאת המשיח, ואחד מהתארים המוזכרים בחז"ל שמשוח נקרא כך, זה מלשון משיח, מסיח לפני תומו. ולכן לפני ביאת המשיח שמאיר אור הגאולה, מכח הארת אור הגאולה העולם מתמלא בדיבורים, אבל לא רק דיבורים של דברי תורה, ולא רק דיבורים על הבורא, אלא דיבורים עם הבורא ית"ש. אלא שבדורנו הדיבורים הללו נפלו למקום של קלקול, כמו שאומרים חז"ל (קידושין מט:): "עשרה קבין של שיחה ירדו לעולם, ט' נטלו נשים ואחד כל העולם כולו", הדיבורים שמתגלים בדורנו זה דיבורים שנפלו לט' קבין שנטלו הנשים שדעתן קלה.

כמות הדיבורים שירדה לעולם בשנים האחרונות זה מבהיל למתבונן. עד לפני כמה שנים כל אחד דיבר הרבה פחות, והיו

לאדם הרבה זמנים שהוא לא דיבר בהם. הקב"ה שינה את עולמו, ובשנים האחרונות בני אדם מדברים באופן של 'לא פסיק פומיה', על-ידי כל המכשירים וכל אמצעי התקשורת שהומצאו לאחרונה ומשתכללים מיום ליום. מבט אחד שאפשר להסתכל על כך, שזהו ניסיון לאדם האם ידבר לשון הרע ורכילות, וכן על זה הדרך. אבל מבט נוסף לדברים, שכל הדיבורים הללו ירדו לעולם על מנת שהאדם יתרגל לדבר כמעט כל הזמן, חלק גדול מיומו, כמו שנתבאר.

כל הדיבורים שירדו לעולם זה אור של משיח צדקנו, שמכח כך יורד שיחה לעולם תמיד. אבל האור שירד נגנב ונלקח על-ידי הס"א, וכל יום ויום מתרבים דיבורים בטלים, או אסורים, או חמור מכך. הדיבורים הללו צריכים להיות, אבל הם לא מופנים למקום הנכון.

שני אופנים בדיבור עם הקב"ה

יש שני אופנים שבהם האדם יכול לדבר עם בורא עולם. אופן ראשון, שהאדם מדבר בפיו. אופן שני, שהאדם מדבר בלבו. כמו שנאמר במגילת אסתר (ו, ו): [ויאמר המן בלבו](#) [3], וכן במדרש קהלת רבה (פ' א') חז"ל אומרים ש'הלב מדבר', וכן נאמר בשלמה המלך (קהלת א, טז): [דברתי אני עם לבי](#) [4]. זו לא מחשבה, אלא זהו דיבור במחשבה, שהאדם מדבר עם עצמו, האם יאמר כך או כך, וכן יעשה כך או כך.

סדר חיים פנימי של אדם הוא באופן של "עיתים חשות עתים ממללות". יש זמן שהוא מדבר בפה. ובזמן שאיננו מדבר בפה אזי הוא מדבר במחשבה. אמנם, סדר הדיבורים צריכים להיות מופנים לבורא עולם.

תפלת י"ח שאנו חייבים בה מדינא, היא הבבואה והדוגמא של צורת חיים פנימית. יש מי שמרחיב זאת לשעה ביום שבה הוא מייחד לו זמן לדבר עם קונו, אבל לא זו צורת שלמות החיים. שלמות של חיים זהו אדם שכסדר מדבר עם הקב"ה.

מה ידבר האדם עם הקב"ה

ואם יבוא השואל וישאל, מה יש לדבר כל כך הרבה עם הקב"ה. הרי שאת אותה שאלה אפשר לשאול על הדיבורים שאדם מדבר כל היום כולו עם בני משפחתו ושאר סובביו. אנשים נוסעים מירושלים לבני ברק ומדברים כל הדרך דיבורים רבים עד למאד. לפי"ז, אם יש לאדם כל כך הרבה דיבורים לדבר, מדוע עם בורא עולם אין לו מה לדבר.

אדם שחיוו משותפים עם בורא עולם, אזי את אותם דיבורים שהוא מדבר עם הסובבים אותו, הוא מדבר עם השותף האמיתי, בורא עולם. כל אדם בטבעו רוצה לשתף אנשים עם מה שעובר עליו. כל אחד מבני המשפחה שחוזר הביתה משתף ומספר את מה שעובר עליו, הבעל, האשה, הילדים, החברים, כל אחד מספר לרעהו מה שעבר עליו. הגרש"ז אוערבאך זצ"ל כידוע היה מרבה מאד לשתוק, ופעם הוא התבטא באופן נפלא ואמר, "אל תחשבו שאין לי את היצר של בני האדם לדבר ולספר את מה שעובר עליי, אלא שאני מדבר עם מישהו אחר".

בעל ה"תפארת ישראל" אומר שאפילו אם האדם יעלה לשמים ויראה מלאכים, יש לו רצון ויצר לחזור ולספר זאת למישהו. ומוסיף, שאפילו משה רבינו שעלה להר ארבעים יום, ולא אכל ולא שתה, אבל היה קיים בו היצר לספר זאת למישהו.

השאלה היא, מי זה ה"מישהו" שהוא מספר לו את כל סיפוריו. והתשובה לכך היא, שהאדם מספר למי שקרוב אליו, למי שהוא השותף של חייו, למי שהוא מרגיש שרוצה לשמוע, ולמי שהוא מרגיש שאכפת לו ממנו. ומחמת שאת כל התארים הללו האדם לא מרגיש אצל הקב"ה, לכן הוא מספר לו רק את הצרות כדי שיעזור לו.

האדם מדבר עם מי שהוא אוהב

כאשר האדם חי חיים אמיתיים, שהם חיי הנשמה, ולא חיי גוף. הוא מרגיש את בורא העולם ניצב עמו ולידו. והוא מרגיש את האהבה שלו לבורא עולם, ואת האהבה שבורא העולם אוהב אותו. אין אהבה יותר עמוקה מהאהבה שהקב"ה אוהב את האדם. בני אדם בעוה"ז רודפים בחיפוש מתמיד אחר מישהו שיאהב אותם. ובדרך כלל מה שקורה, שנדמה לאדם שמצא מישהו שאוהב אותו, ופעמים הרבה הוא מתבדה לבסוף. כמשל החכם לאדם שצמא, ושותה מים מלוחים, נדמה לו שהוא רווה אבל לאחר-מכן הוא נעשה צמא עוד יותר.

מי שמחפש אהבת אמת, הוא ימצא אותה אך ורק אם יסיר את הערלה שמכסה את לבו, ועל-ידי-כן ירגיש את בורא עולם בתוך לבבו, וירגיש את אהבתו לבורא עולם ואת אהבתו של בורא עולם אליו. ושהוא ירגיש כך, יהיה נעים לו לדבר ולשוחח עם הקב"ה.

אדם שלא מרגיש את בורא עולם, נראה לו שהדברים הללו הם דברים ערטילאיים, הוא תמהה לעצמו, "מה הכוונה לדבר עם בורא עולם ולהרגיש שהוא שומע אותי ולהרגיש שהוא עונה לי, וכי אני נביא, וכי יש לי בת-קול". כל השאלות הללו נובעות מריחוק של האדם מבוראו.

שהאדם חי ומרגיש את מי שאמר והיה עולם בתוך לבבו, הוא מרגיש את האהבה האמיתית שהקב"ה אוהבו, כלשון הרמח"ל ב"מסילת ישרים" בפרק החסידות: 'ולפניו הוא מתחנן ומאתו הוא [מבקש](#) [5], והוא יתברך שמו מאזין לו מקשיב לדבריו, כאשר ידבר איש אל רעהו ורעהו מקשיב שומע אליו'.

וּתְפַל לְפָנָי כְּגִלְיוֹ וְתִתְחַנֵּן לִי לְהַעֲבִיר אֶת כַּעַת הַמֶּן הָאֲגִי וְאֶת מַחְשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב עַל הַיְהוּדִים (מגילת אסתר, ח, ג), אסתר מדברת עם בורא העולם, וזאת מחמת שכל צורת החיים הפנימית שלה הייתה שהיא חיה עמו יתברך שמו ומדברת איתו.

בעומק, על שם כן האדם נקרא "מדבר". עיקר צורת היותו מדבר, הוא מה שהוא צריך לדבר, אבל עם מי לדבר - עם מי שאמר והיה עולם.

הדרך להגיע לדיבור עם הקב"ה כל היום - הרגל

זהו שינוי גדול מאד בצורת חייו של האדם. אמנם, אע"פ שזהו שינוי גדול, אבל זהו שינוי קל למי שמרגיל את עצמו לחיות בצורת חיים אחרת. האדם הולך ומסתובב בהרבה מקומות, יש מקומות שבהם יש בני אדם ויש מקומות שבהם אין בני אדם. כשאינו בני אדם, הוא בודאי יכול להרגיל את עצמו לדבר עם הקב"ה.

כשיש בני אדם, בימינו יש עצה מאד פשוטה - להשים אוזנייה בתוך אוזנו ולדבר. עד לפני כמה שנים זה היה נראה בבחינת "וחנה היא מדברת על ליבה, ויחשבה עלי לשיכורה" (שמואל-א, א, יג). אם-כן, האדם צריך להרגיל את עצמו לדבר כסדר עם בורא עולם, פעם בדיבור של פה, פעם בדיבור של לב.

ואם יאמר האדם, הנני מדבר ולא מרגיש את הקב"ה. התשובה לכך, "האמנתי כי אדבר" (תהלים קטז, י), ע"י שהוא ירגיל את עצמו לדבר הוא לאט לאט יתחיל להרגיש.

הדבר צריך להיעשות בהדרגה ובאיטיות, שהרי כלל נקוט בידינו, 'תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת' (יומא פ.), אבל צריך להרגיל את עצמו לדבר עם הקב"ה כסדר.

על מה לדבר עם הקב"ה, התשובה לכך היא: על כל דבר שהאדם היה מדבר עם בני אדם אפשר לדבר גם עם הקב"ה. הקב"ה הוא היחיד שבאמת מקשיב.

"לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב, יח), מה עושה אדם שאינו רוצה להיות לבדו - עזר כנגדו, כדי שיהיה לו עם מי לדבר. אבל באמת בחיים הפנימיים האדם לא נמצא לבדו, ואפילו אם בגופו הוא נמצא לבדו בלי בני אדם לידו, אבל באמת לעולם האדם לא נמצא לבדו, אלא הוא נמצא עם מי שאמר והיה עולם. אדם פנימי מייחד לעצמו זמן להיות מבודד כדי להרגיש את הבדידות, ואז הוא פונה אל הקב"ה.

צורת חיים טבעית ופשוטה של היהודי

אם את כל הדיבורים שהאדם מדבר עם בני ביתו ושאר בני משפחתו הוא היה מדבר אך רק בזמן שהוא ייחד לכך, ואם היו מגיעים ושואלים אותו שאלה מחוץ לזמן המיוחד לכך, הוא היה עונה להם שהוא לא עונה על שאלות אלא בזמן המיוחד שסיכמו ביניהם, זו בודאי לא הייתה צורת חיים תקינה מצדם. צורת החיים הטבעית שאדם חי עם בני אדם היא באופן שהוא מדבר באופן טבעי ופשוט, אולי הוא גם מייחד זמנים, אבל הוא לא רק מייחד זמנים.

צריך לעמוד על הנקודה הפנימית. אדם שמרגיל את עצמו לדברים הללו, כל חייו משתנים מן הקצה אל הקצה. במקום שצורת חייו של האדם תהיה באופן של בדידות, שהאדם חי עם עצמו, ולפרקים מסוימים הוא נמצא עם בני אדם, ולזמן מועט של כמה דקות ביום הוא נמצא עם הקב"ה. כנגד זה צורת החיים האמיתית היא באופן שהאדם מרגיש את הקב"ה, איתו הוא חי, איתו הוא משוחח, והוא השותף האמיתי שיש לו בחיים.

ודאי שבתחילה הרבה פעמים קשה לאדם להתרגל לדבר עם הקב"ה, אבל אם האדם מרגיל את עצמו בהדרגה איטית, לאט לאט, ביום ראשון הוא יכול להתחיל בחצי דקה, ביום שני דקה, וכן על זה הדרך, צריך לעלות כסדר בהדרגה איטית. אבל לא רק לייחד זמן לדבר עם הקב"ה, אלא להרגיל את הנפש לאורך היממה לדבר עם הקב"ה. יש הבדל עצום בין אדם מייחד לעצמו זמן לדבר עם הקב"ה, לאדם שמדבר כל היום כולו עם הקב"ה באופן טבעי. לייחד זמן, זוהי תפלת העמידה, ובדאי שיש פנים לכאן ופנים לכאן, ושני הדברים גם יחדיו נצרכים לצורה השלמה. צורת החיים האמיתית היא מה שהאדם כסדר, יום יום באופן קבוע וטבעי, מדבר עם הקב"ה.

בימינו אם האדם ישב בחדר לבד וידבר, וחבירו יכנס וישאלו עם מי אתה מדבר, והוא יענה עם הקב"ה, חבירו כנגדו יתמהו וירגזו, "אה, הבנתי". וכל זאת מחמת שבני אדם אינם יודעים מהי צורת החיים הפשוטה ולכן זה נראה להם משונה, אבל בעצם זו צורת החיים הכי פשוטה שיכולה להיות.

הסתר בין האדם לקב"ה מכח דיבורה של חוה, וגילוי ההסתר מכח דיבורו של האדם

הדיבור הראשון שאדם הראשון דיבר היה עם הקב"ה, כמפורש בתורה (בראשית ב, כ): וַיִּקְרָא אֱלֹהִים שְׁמוֹת לְכָל-הַבְּהֵמָה וְלַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכְלֵל הַיָּם וְלֵאמֹר אֶל-מִצְּדָא עֶזְרָא כְּנָגְדוֹ, ופירש"י בשם המדרש שאדה"ר אמר לקב"ה: 'לכולם יש בן זוג ולי אין בן זוג'. לעומת זאת, חוה דיברה את דיבורה הראשון לא עם הקב"ה אלא עם הנחש. מכאן ואילך – כל הדיבורים נפלו לבעל הלשון, הנחש, שעליו נאמר 'מה הנאה יש לו לבעל הלשון'. מאז, כאשר האדם מדבר, יש לו כעין מסך של נחש-נחושת, והוא לא מרגיש שהוא מדבר עם בורא עולם.

מגילת אסתר עניינה לגלות ולהסיר את ההסתרים, שיהיה גילוי ולא הסתר. אֶת קִלְבִּי שִׁמְעֵתִי בְּנֵן וְאִיכָא וְאַחֲבָא, מכח הדיבור שנמסר לאדם הוא מקשר את עצמו לבורא עולם. מכוחו הוא יכול לגלות ולהסיר את המסך וההסתר, ולהתקשר במעמקי לבבו אליו יתברך שמו. מי שמרגיל את לשונו לדבר עם בורא עולם, אבל לא לדבר מהשפה ולחוך, אלא לדבר מעומק לבבו, יפלו כל המסכים ויתגלה ההסתר. כמו שכאשר האדם שופך את לבבו לפני בני אדם הוא מספר את הדברים עם רתחת הדמים, עם כאב או השמחה שבדבר, כך בצורת החיים הפנימית האדם צריך לדבר עם הקב"ה כסדר לאורך היממה.

אדם שרגיל לחיות באופן הזה, הוא יוצא מההסתר לגילוי, ומתקיים בו עניינה של מגילת אסתר, לגלות את ההסתר. זו ההכנה האמיתית והראויה לביאת משיח צדקנו, משיח – משיח. כאשר דיבורנו יהיו בעיקרם מופנים לקב"ה, אז בודאי משיח צדקנו יבוא. הדיבורים שמתרבים בדור האחרון הם ההסתר הגמור למציאות של משיח, אפילו אם זה לא דיבורים אסורים. הריבוי של הדיבור כשלעצמו, הוא אותו אור הגאולה הגדול שירד לעולם, ונלקח לס"א ולא לקדושה.

שיהיה גילוי של הנשמות, והנשמות ירגישו את בוראם, ושיחיו עם הבורא, לא רק באופן של [שיחו בכל נפלאותיו](#) [6] (תהלים קה, ב), אלא לשיח עמו ממש, אזי יהיה גילוי שלם של ביאת משיח בב"א.

שאלות:

שאלה. מה המטרה שהאדם צריך לספר לקב"ה את כל מה שעובר עליו אם זה לא צער או בקשות?

תשובה. מדוע האדם מדבר עם אשתו, וכי רק עבור בקשות ועזרה וייעוץ נישואין, האדם הרי לא מדבר בביתו רק עבור כך שיעזרו לו. כשם שזה טבעו של עולם לדבר בבית, כך זה טבעו של יהודי לדבר עם בורא עולם. הענין בדיבורים עם בורא עולם הוא שעל-ידי-כן האדם נקשר אליו ית"ש. כדברי המד"ר "וכי מה איכפת לו להקב"ה בין שוחט מן הצואר לשוחט מן העורף, הא לא נתנו המצות אלא [לצרף בהם את הבריות](#) [7]", לצרף מלשון צירוף וחיבור, לכל הדיבורים הללו יש להם מטרה אחת – שאני אתה וכל הנשמות כולם יתקשרו למי שאמר והיה העולם, אין מטרה אחרת.

ש. שמדבר עם אשתו או עם מחבר אזי יש דו-שיח, שמפתחים שיחה, אבל עם הקב"ה אינו כן.

ת. זה בדיוק מה שנאמר על אדם ששואל 'וכי יש לי נבואה או בת קול' שאז מישהו כנגד עונה לו. וכל זאת מחמת שהוא לא מרגיש את הקב"ה ואז זה נראה לו כמו שאומרים העולם בדרך הלצה שהוא 'מדבר עם הכותל'. וכל זה מחמת שהוא לא מרגיש את ה"הנהגה" עומד [אחר כַּתְּלוּ](#) [8], אם הוא היה מרגיש את הקב"ה אזי הוא היה מרגיש שהקב"ה נמצא עמו ולידו ממש, וחובקו אותו בזרועותיו. למשל ילד חוזר הביתה ומספר לאמו דבר, יש שני תגובות שהאמא יכולה להגיב, או שהיא תגיב "שמעתי, עשה כך וכך", או שהיא יכולה לקחתו ולחבקו. מי שמרגיש שהוא כ"גמול עלי אמו", אלו הם התגובות שהקב"ה עונה לו. הוא מספר למי שבאמת מקשיב לו ומחבק אותו, אבל צריך להרגיש את הקב"ה, את קרבתו, ולהתקשר אליו.

ש. אבל לא מתפתח דו-שיח, זו טענתי.

ת. יש גם מדרגות דקות של דו-שיח בתוך האדם, אבל זה כבר יותר דק. נקטנו בכוונה את הדברים היותר ברורים ומוחשיים לכל נפש. אדם מספר למישהו לא רק על מנת שיענה לו, אלא על מנת שירגישו ויקשיב לו ויחבקו. מי שמרגיש את אהבת הקב"ה אזי הוא מספר לו, ומי שלא מרגיש, אזי באמת הוא מרגיש שהוא מספר דברים בעלמא.

ש. מהי העבודה שצריך לעשות חוץ מלייחד זמנים לכך?

ת. ודאי שכל דבר על מנת לקנותו צריך להקדיש לו זמן על מנת להרגיל את הנפש, אבל אם זה ישאר רק בזמנים המורגלים ולא יהיה לאורך כל היממה כולה, אזי העיקר חסר מן הספר. ודאי שזה עדיף מכלום, אבל להגיד שזהו המכון רק לייחד לכך חצי שעה או שעה, אין זה נכון, זהו רק פתח שדרכו הוא צריך להיכנס למהלך של חיים.

ש. אדם שהולך ברחוב ואינו רוצה להתחיל למלמל בשפתיים, ואין לו אוזנייה, כלומר, שהוא נמצא בכל מיני מצבים שהוא רוצה לדבר עם הקב"ה בלב, האם זה גם דרך לקנות את הקרבה?

ת. בודאי, אבל לא רק. יש מעלה לדיבור בלב שפעמים הוא יותר פנימי, ויש מעלה לדיבור בפה שהוא הופך להיות קביעא וקיימא. כמו שקיי"ל שדברים שבלב אינם דברים כלפי גברי ממונת, או מחמת חסרון גמירות דעת שבדבר, או מחמת שלא ידעין מה בלבו של האדם, וכשהוא מוציא את הדברים בפה, אזי יש 'פה גומר' וזה יוצר גמירות דעת. יש מעלה לכאן ומעלה לכאן, ולכן זה פעמים בלב ופעמים בפה, וחוזר חלילה.

ש. בחסידות ברסלב יש את הענין של לדבר עם בורא עולם, רציתי לשאול האם הרב מדבר על משהו מקביל או שלרב יש משהו חדש?

ת. אנו מדברים על נקודה לגמרי שונה: לדבר על מנת לדבר, לא הודאה-וידוי-בקשה-קבלה לעתיד, אלא לדבר על מנת לדבר, ולא שעה ביום, אלא לאורך היממה כולה. אינני אומר שזה מה שמוזכר בדבריהם, אלא אני מתייחס לאיך שבני אדם תופסים ומפרשים את הדברים. לא אמרנו שום דבר אלא דברי רבותינו להדיא, הרבה לפני ברסלב, קדמו לכך ראשונים כמלאכים. מדובר על סדר של חיים שקשור למי שאמר והיה עולם. אין השאלה מה לדבר עם בורא עולם, אדם שחוזר לביתו הוא לא אומר לאשתו תגידי לי בדיוק את הג' נושאים שרצית לדבר עליהם וזה הכל, וכי תגידי לו הודאה-וידוי-קבלה לעתיד-חשבון נפש. אם זה כחתן היוצא לקראת כלה, אני לדודי ודודי לי, אזי על מה לדבר זו שאלה חשובה, אבל זו סוגיא לגמרי אחרת. אדם רוצה לדבר עם מי שהוא קרוב אליו, זו היא תכלית לעצמי, בודאי שיש חלקים נוספים, חלקי הקדושה, אבל המטרה היא - התקשרות, והקשר נבנה ע"י כח של דיבור.

ש. שהאדם לומד תורה, האם זה מעלה פחות מאשר לדבר עם הקב"ה?

ת. גם כאשר האדם לומד תורה, השאלה כיצד הוא לומד תורה. ודאי שאפשר ללמוד תורה בעצמו, ויכול ללמוד תורה עם בורא העולם. להגיע למדרגה שהאדם לומד תורה עם בורא עולם זו מדרגה מאד גבוהה, כי ברגע ששכלו פועל קשה לו בדר"כ להגיע להכרה חושית שהוא עומד לפני המלך. אמנם כל זמן שהוא לא לומד תורה, ומדבר בין כך ובין כך כל כך הרבה דברים, אצל רוב בני אדם זה רוב שעות היממה.

ש. יש פעמים שהאדם חווה כל מיני מצבים לא נעימים, והוא רוצה להיות כנה עם הקב"ה, שהרי הקב"ה יודע מה האדם מרגיש וחושב, האם שייך גם לומר לו מה שלכאורה לפי האמת הפנימית שלו מפריע לו עם הקב"ה כביכול, כביכול עם ההנהגה. זה ברור שהכל טוב, אבל האדם לא תמיד מרגיש כך, האם שייך לומר זאת, כדאי לומר זאת, או עדיף שלא?

ת. הוא צריך לומר לבורא עולם, בשכל אני יודע שהכל טוב, בלב אני מרגיש כך וכך שזה לא טוב, ואני מבקש ממך שתטהר את לבבי שאני ירגיש שזה טוב. הקב"ה הוא לא מקום לטרפוניה, יש לך ידיעה שזה טוב ויש לך הרגשה של הכאב, ואז אתה מבקש שהקב"ה יגלה בנקודת הלב את הטוב על אף נקודת הכאב, אבל צריך להגיד את נקודת הכאב, ואני יודע שזה חוסר

אמונה, ואני יודע שזה לא טוב, ועל זה גופא אני מבקש שתטהר את לבבי ואני ירגיש את האמת שזה גם טוב. אבל לא להתכחש למה שהוא מרגיש, אם הוא מתכחש למה שהוא מרגיש זה לא יועיל. אבל מאידך צריך לדעת שמה שהוא מרגיש זה לא מלב טהור, אלא זה נובע מערלה שבלב, אבל צריך לדעת שיש לו ערלה, וצריך להסיר אותה.

השואל: לרב יש הרבה ספרים, מה הרב מייעץ, לקרוא את הספרים הראשונים שלו, או ההסבר של המסילת ישרים, איך מכניסים בן אדם לקרוא את ספרי הרב?

הרב: אני לא מבין בכלל את השאלה, עד ימינו היום מזמן מתן-תורה הארון מלא, איך אתה מסתדר עם כל הספרים עד שם? אז יש עוד כמה ספרים בארון, אזי הקושיא נהייתה טיפה יותר גדולה.

השואל: מה זה אומר, לא הבנתי, להתחיל עם א'?

הרב: מי שמתחיל בא' מתחיל ב"אנכי ה' אלוקיך", מי שמתחיל ב-ב' מתחיל ב"בראשית".

השואל: אז מה זה בראשית באמת אצלכם?

הרב: הראשית לא מתחילה אצלי, זה גופא הנקודה, יש מהלך ארוך קודם לכן, רק שכל אדם יכול לקחת גם מדברי קדמונינו ויכול לקחת גם מדברים שנדפסים היום, אבל אם הוא רוצה להתחיל מהנקודה הזו - לא, הוא חייב להתחיל בדברי רבותינו הקדמונים ולבנות את הכל. ואיך הוא מתחיל שם ומה הסדר שם, האם יקח 'רבינו יונה' או 'רמב"ן' או 'חובות הלבבות',

השואל: ברור, ברור, אבל נגיע לספרים שלך עכשיו,

הרב: ממילא השאלה מאיפה הוא הגיע לשם, ומאיפה שהוא הגיע לשם אזי השאלה מאיפה נקודת ההמשך.

- [\[נוספים התבודדות\] 9\]](#)
- [\[שער הנו"ן דטומאה\] 10\]](#)
- [\[דרשות לציבור\] 11\]](#)
- [\[גאולה הפנימית\] 12\]](#)
- [\[הדור שלנו\] 13\]](#)

Featured Image Text:

דיבור עם השם

Source: <https://bilvavi.net/shiur-עם-השם-תשעג/085-דיבור-עם-השם-תשעג>

Links

- [1]
file:///C:/Users/guy/Documents/ToratEmetUserData/temp/his_temp_1_14.htm#E457,0,%D7%90%D7%A1%D7%AA%D7%A8%20%D7%A4%D7%A8%D7%A7-%D7%97^^19409!
- [2]
file:///C:/Users/guy/Documents/ToratEmetUserData/temp/his_temp_1_19.htm#E457,0,%D7%90%D7%A1%D7%AA%D7%A8%20%D7%A4%D7%A8%D7%A7-%D7%94^^13346!
- [3]
file:///C:/Users/guy/Documents/ToratEmetUserData/temp/his_temp_1_33.htm#E100,0,%D7%A4%D7%A8%D7%A9%D7%94%20%D7%A1%D7%96^^838211!
- [4]
file:///C:/Users/guy/Documents/ToratEmetUserData/temp/his_temp_1_37.htm#E448,0,%D7%A7%D7%94%D7%9C%D7%AA%20%D7%A4%D7%A8%D7%A7-%D7%90^^1520!
- [5]
file:///C:/Users/guy/Documents/ToratEmetUserData/temp/his_temp_1_40.htm#E1282,0,%D7%A4%D7%A8%D7%A7%20%D7%99%D7%98'20-%20%D7%91%D7%91%D7%99%D7%90%D7%95%D7%A8%20%D7%97%D7%9C%D7%A7%D7%99%20%D7%94%D7%97%D7%A1%D7%99%D7%93%D7%95%D7%AA^^129948!
- [6]
file:///C:/Users/guy/Documents/ToratEmetUserData/temp/his_temp_1_51.htm#E394,0,%D7%AA%D7%94%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%9D%20%D7%A4%D7%A8%D7%A7-%D7%A7%D7%94^^135592!
- [7]
file:///C:/Users/guy/Documents/ToratEmetUserData/temp/his_temp_1_11.htm#E208,0,%D7%93%D7%91%D7%A8%D7%99%D7%9D%20%D7%A4%D7%A8%D7%A7-%D7%9B%D7%91^^226097:6!

- [8] file:///C:/Users/guy/Documents/ToratEmetUserData/temp/his_temp_1_13.htm#E125,0,%D7%A4%D7%A8%D7%A9%D7%94%20%D7%91^^65299!
- [9] <https://bilvavi.net/addhis>
- [10] <https://bilvavi.net/50gate>
- [11] <https://bilvavi.net/droshos>
- [12] <https://bilvavi.net/pr>
- [13] <https://bilvavi.net/dor.shelanu>